

TUTKIMUSRAPORTTI

NASTOLA

Arpela

Kivikautisen asuinpaikan arkeologinen koekaivaus
22. – 23.4.2014

AKDG3902:3

MUSEOVIRASTO

KULTTUURIYMPÄRISTÖN HOITO | ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT

KOEKAIVAUSRYHMÄ

JAN-ERIK NYMAN

Tiivistelmä

Museoviraston koekaivausryhmä suoritti virkatyönä arkeologisia koekaivauksia Arpelan kivikautisella asuinpaikalla Nastolan Ruuhijärven kylässä sijaitsevalla kiinteistöllä 532-408-3-39 kahden päivän ajan 22. – 23.4.2014. Tutkimus suoritettiin kiinteistön omistajien pyynnöstä, jotta alue voitaisiin vapauttaa rakentamiselle. Muinajäännöksen suppea-alaisen rajauksen kohdalle ja sen läheisyyteen kaivettiin yhteensä yhdeksän koekuoppaa. Kuopista löytyi ainoastaan hyvin vähäisiä merkkejä muinaisesta toiminnasta. Koekaivauksen aikana havaittu likamaakerros ajoitettiin myöhäiskeskiajalle, mutta paikalla ollut kivikautinen muinajäännös on mitä ilmeisin täysin tuhoutunut historiallisen ajan viljelyksen vuoksi.

Kannen kuva: Koekuopitettu tutkimusalue, kuvattu luoteesta. AKDG3902:3

Sisällysluettelo

Kansilehti	
Tiivistelmä	
Sisällysluettelo	1
Arkisto- ja rekisteritiedot	2
Sijaintikartat	3
1. JOHDANTO	5
2. TUTKIMUSHISTORIA	6
3. KOHTEEN SIJAINTI JA KUVAUS	6
4. TUTKIMUSMENETELMÄT	7
5. KAIVAUSHAVAINNOT	8
6. YHTEENVETO	10
7. LÄHTEET	11
8. DIGIKUVALUETTELO	11
9. LISTA KOEKUOPISTA	12
Yleiskartta 1:500	14
Profiilikartta 1:10	15
Liite: Radiohiiliajoitustulos	16

Arkisto- ja rekisteritiedot

Kohteen nimi:	NASTOLA Arpela
Muinaisjäännöslaji:	Kivikautinen asuinpaikka
Muinaisjäännösrekisterino:	532010001
Inventointinumero:	1 (Poutiainen 1998)
Tutkimuksen laatu:	Koekaivaus
Kenttätyönjohtaja:	Jan-Erik Nyman, FM
Apulaistutkija:	Janne Rantanen, HuK
Tutkimuksen rahoittaja:	Museovirasto (virkatyö)
Kenttätyöaika:	22. – 23.4.2014
Tutkimusala / kaivausala:	250 m ² / 6,75 m ² (6 kpl 1,0 x 1,0 m ja 3 kpl 0,5 x 0,5 m koekuoppaa)
Maakunta:	Päijät-Häme
Kunta, kylä:	Nastola, Ruuhijärvi
Kiinteistötunnus:	532-408-3-39 Arpela
Maanomistaja:	Maila Salmisen kuolinpesä
Peruskartta:	PK 311109 Nastola
Tutkitun alueen keskikoordinaatit:	N: 6766586 ETRS-TM35-FIN E: 442191 Z: 88,0 – 90,0 m mpy (N2000)
Kohteen lähin osoite:	Arrakantie 12, 15560 Nastola
Kaivauslöydöt:	KM 39970:1-5, kvartsi-iskoksia, 7 kpl
Aikaisemmat tutkimukset:	1971 Oiva Keskitalo, inventointi 1998 Hannu Poutiainen, inventointi 2010 Eetu Sorvali, Hannu Takala ja Tuomas Takala, tarkastus
Aikaisemmat löydöt:	KM 9649:1-3. Kiviaseen teelmä, poikkikirveen teräkatkelma ja luonnonkivi. Diar. 18.4.1933. Topias Virtasen löytämiä esineitä v. 1932. KM 19196. Kvartsi-iskoksia, 3 kpl. Diar. 12.11.1973. Oiva Keskitalo, inventointi 1971.
Digikuvat:	AKDG3902:1-6, luettelo s. 11
Maastokarttaote:	1:200 000, A4, s. 3 1:20 000, A4, s. 4
Kartat:	Yleiskartta 1:500, s. 14 Profiilikartta 1:10, s. 15
Liitteet:	Radiohiiliajoitustulos, s. 16
Tutkimusraportti:	Museoviraston arkisto, Helsinki

NASTOLA Arpela

N: 6766586 E: 442191 (ETRS-TM35FIN) Z: 88,0 – 90,0 (N2000)

1: 200 000

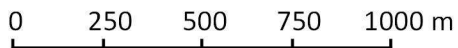

© Maanmittauslaitos 2014

NASTOLA Arpela

N: 6766586 E: 442191 (ETRS-TM35FIN) Z: 88,0 – 90,0 (N2000)

1: 20 000

© Maanmittauslaitos 2014

1. JOHDANTO

Maila Salmisen perikunnan edustajat Keijo ja Reijo Salminen esittivät kirjeitse lokakuussa 2013 Museoviraston Kulttuuriympäristön hoito -osaston Arkeologiset kenttäpalvelu -yksikölle pyynnön, että Museoviraston koekaivausryhmä poistaisi arkeologisin kaivaustutkimuksin muinaismuistolain (295/1963) suojaamaan kiinteän muinaisjäännöksen, joka sijaitsee kuolinpesän omistuksessa olevalla kiinteistöllä 532-408-3-39 Arpela. Kyseinen kiinteistö sijaitsee Nastolan Ruuhijärven kylässä ja kiinteistöllä on todettu kivikautinen asuinpaikka Arpela (muinaisjäännösrekisterinumero 532010001). Vuonna 2010 Päijät-Hämeen maakuntamuseo/Lahden kaupunkimuseo oli tehnyt kohteelle tarkastuksen, jolloin kohdetta rajattiin noin 6 x 10 metrin alueeksi. Perikunnan edustajien perustelu muinaisjäännöksen poistamiselle on, että hyvin pieneksi rajattu muinaisjäännösalue sijaitsee kiinteistön ainoalla alueella, joka käytännössä soveltuu rakentamiselle. Tästä syystä perikunta ei ole 3,5 vuoteen pystynyt myymään kyseistä kiinteistöä.

Museoviraston Kulttuuriympäristön suojelu -osasto käsitteli perikunnan pyyntöä ja myönsi lausunnossaan (MV/2/05.04.01.02/2014) muinaisjäännöskohteen poistutkimisen. Museoviraston koekaivausryhmä sai Kulttuuriympäristön suojelu -osastolta tehtävän tutkia Arpelan varsin suppea-alaista muinaisjäännöskohdetta. Koekaivaukset suoritettiin virkatyönä kahden päivän ajan 22. – 23.4.2014, jonka aikana selvitettiin kohteen säilyneisyyttä ja luonnetta sekä mahdolliset jatkotutkimustarpeet. Museovirasto kustansi tutkimukset, koska kyseessä oli pieni yksityinen hanke. Kaivausjohtajana toimi FM Jan-Erik Nyman ja apulaistutkijana HuK Janne Rantanen.

Helsingissä 9.1.2015

Jan-Erik Nyman, FM

2. TUTKIMUSHISTORIA

Varhaisimmat merkit Arpelan kivikautisesta asuinpaikasta saatiin syksyllä vuonna 1932, jolloin Topias Virtanen löysi kiviaseen teelmän ja poikkikirveen teräkatkelman Arpelan talon pellolta. Virtanen oli perunoita kaivettaessa löytänyt hietamaasta Arpelan talon pellolta kiviaseen teelmän (KM 9649:1) sekä pienen ja pyöreän luonnonkiven (KM 9649:3). Löytöpaikka sijaitsi Salajärven länsirannalla 15 metriä Arpelan riihirakennuksesta ja 17 metriä lähimmästä aidasta. Löytötietojen mukaan löytöpaikalla oli noin 0,5 metriä korkea ja 0,5 metriä leveä kiviröykkiö, jonka päälle oli tuotu maata. Röykkiössä oli tuhkaa ja hiiltä ja sen ympärillä oli lahonnutta puuta. Näiden löytöjen lisäksi Virtanen oli löytänyt poikkikirveen teräkatkelman (KM 9649:2) 23 metrin päästä edellisestä löytökohdasta.

Vuonna 1971 tutkija Oiva Keskitalo paikansi Virtasen ilmoittaman löytökohdan Nastolan kunnan muinaisjäännösinventoinnin yhteydessä. Virtasen löytöpaikka sijaitsi pienellä heinäpellolla, josta Oivatalo löysi muutaman kvartsi-iskoksen (KM 19196). Kohdetta tarkasti seuraavan kerran vuonna 1998 Päijät-Hämeen maakuntamuseon/Lahden kaupunkimuseon tutkija Hannu Poutiainen Nastolan kunnan muinaisjäännösinventoinnissa. Pelto oli silloin metsittynyt ja mitään uusia löytöjä ei tarkastuksen yhteydessä löytynyt. Vuonna 2010 Päijät-Hämeen maakuntamuseo/Lahden kaupunkimuseo teki kohteelle tarkastuksen, johon osallistui Eetu Sorvali, Hannu Takala ja Tuomas Takala. Pellon todettiin olevan vieläkin osin metsittynyt. Kohteen laajuuden selvittämiseksi entiselle pellolle kaivettiin muutama koepisto, mutta mitään löytöjä ei näistä koepistoista löytynyt. Löydöttömien koepistojen perusteella kohdetta rajattiin noin 6 x 10 metrin alueeksi.

3. KOHTEEN SIJAINTI JA KUVAUS

Kohde sijaitsee Nastolan Ruuhijärven kylässä Salajärven länsirannalla yhdeksän kilometriä Nastolan kirkosta pohjoiseen. Paikalla on loivasti kohti Salajärven rantaa viettävä metsittynyt pelto. Maaperä koostuu hiekasta. Entisen pellon alueella kasvaa nuoria koivuja ja aluskasvillisuus koostuu enimmäkseen ruohokasveista. Salajärven ranta on matala ja pusikoitunut. Pellon länsipuolella maasto nousee jyrkästi naapuritontille vievälle tielle, joka kiertää lännessä olevan Arrakantien ja pellon väliin jäävää kalliota. Arrakantien ja entisen pellon välisellä alueella kasvaa kuusimetsää. Etelässä sijaitsee ilmeisesti loma-asuntona toimiva vanha asuinrakennus puutarhoineen. Tutkimusalueen pohjoispuolella, pellostä nousevassa jyrkässä rinteessä on umpeen kasvanut ja osin metsittynyt vanha hiekanottokuoppa. Sen länsipuolella, naapuritontille vievälle tien ja pellostä nousevan rinteiden välillä, on pienellä tasanteella sijainnut Arpelan riihi, joka on ilmeisesti 1980-luvulla purettu.

Tutkimuskohde, keskellä rajattu muinaisjäännösalue ja oikealla loma-asuntona toimiva vanha asuinrakennus, kuvattu länneestä. AKDG3902:1

Kohteesta noin 200 m pohjoiseen sijaitsee Luhtaanjoen suu, jonka kautta Oksjärven ja Kivijärven vedet laskevat Salajärveen. Salajärvi on Nastolan alueen vesistöjen keskusjärvi ja sen vedet laskevat Kymijoen kautta Itämereen. Salajärven vesistöhistoriasta ei ilmeisesti ole tarkempaa tutkimusta, mutta järvi lienee kuroutuneen Itämerestä jo hyvin varhaisessa vaiheessa mesoliittisella kivikaudella. Päijänteen transgressio ei ole ulottunut Salajärvelle saakka, joten järvi lienee ollut itsenäinen järvi alusta asti (Eronen & Matiskainen 1979:11-12). Tutkimusalueella ei myöskään havaittu selkeitä rantavallimuodostelmia.

Pysyvän peltoviljelyn alkamisajankohdasta tutkittavana olevalla paikalla ei ole tarkempaa tietoa. Arpela on lohkottu omaksi tilaksi vuonna 1931 ja kun ensimmäiset kivikautisten löydöt havaittiin 1932, paikalla oli ilmeisesti perunamaata. Maat oli 1800-luvulla kuuluneet Ruuhijärven kylän Mattilan tilalle, mutta sen aikaisissa kartoissa ei ole pellon kohdalle merkitty viljelysmaata. Niittyä ja pieniä peltoja on kuitenkin aivan lähi-alueella.

4. TUTKIMUSMENETELMÄT

Tutkimuksien alussa paikannettiin vuoden 2010 tarkastuksen aluerajaus, joka oli merkitty maastoon puihin kiinnitettyjen nauhojen avulla. Tämä maastoon merkattu alue oli jonkin verran suppeampi kuin tarkastusraportissa mainittu 6 x 10 metrin alue, mutta se oli sijainniltaan hyvin yhteensopiva tarkastusraportissa annettujen sijaintitietojen kanssa.

Koekuopitettu tutkimusalue, kuvattu idästä. AKDG3902:2

Rajattu alue tutkittiin kaivamalla siihen neljä kappaletta 1 x 1 metrin kokoista koekuoppaa. Haluttiin myös varmistaa, ettei rajauksen ulkopuolelle jäänyt ennestään havaitsematonta asuinpaikka-aluetta, joten kaivettiin rajauksen länsi- että itäpuolelle yksi 1 x 1 metrin kokoinen koekuoppa sekä pohjoispuolelle kaksi ja eteläpuolelle yksi 0,5 x 0,5 metrin kokoinen koekuoppa. Yhteensä kaivettiin yhdeksän koekuoppaa ja kaivausala oli laajuudeltaan yhteensä 6,75 m². Koekuoppien ruokamultakerrokset kaivettiin lapiolla ohuina kerroksina. Alla oleva hiekkamaata kaivettiin pääsääntöisesti lastalla ja osa kaivetusta maasta kuivaseulottiin 5 mm verkkoseulalla. Koekuopat kaivettiin puhtaaseen pohjamaahan asti. Koekuopista löytyneet löydöt otettiin talteen 5 cm:n kerroksissa. Koekuopasta nro 5 otettiin myös hiilinäyte. Koekuopissa esiintyvistä ilmiöistä ja maannoksista tehtiin kirjalliset muistiinpanot ja osa koekuopista valokuvattiin digitaalikameralla. Koekuoppa nro 5:n eteläprofiilia dokumentoitiin piirtämällä siitä profiilikartan mittakaavaan 1:25. Koekuoppien sijainnit sidottiin rullamitan avulla tutkimusalueen eteläpuolella olevaan asuinrakennuksen nurkkiin sekä kiinteistön rajapyykkeihin. Koekuoppien korkeuksia vaaittiin käyttäen viereisen Salajärven vedenpinnan korkeustietoa. Lahden seudun ympäristöpalvelusta saadun tiedon mukaan Salajärven pinnankorkeus oli 1.5. N60-korkeusjärjestelmässä 86,23 m mpy. Annettujen tietojen mukaan järven korkeusero vaaitus-

päivään 23.4. verrattuna oli pieni. Muunnettuna N2000 järjestelmään järven korkeus on 86,47 m mpy. Kaivausten lopuksi koekuopat täytettiin ja peitettiin turpeella. Koekaivaukset suoritettiin hyvissä sääolosuhteissa.

Maanmittauslaitoksen maastokartan pohjalle laadittiin ETRS-TM35FIN-koordinaatiston mukaisesti asemoitu yleiskartta mittakaavaan 1:500, johon lisättiin koekuoppien sijainnit ja muut havainnot. Tutkimuksissa otetut digitaalikuvat on luetteloitu Museoviraston kuvakokoelmaan päänumerolla AKDG3902. Koekaivauksissa tehdyt löydöt luetteloitiin Kansallismuseon kokoelmiin päänumerolla KM 39970. Koekuopasta nro 5 otettu hiilinäyte toimitettiin International Chemical Analysis yhtiön laboratorioon ajoitettavaksi. Jälkitöissä allekirjoitettu vastasi tutkimusraportin laatimisesta ja kaivaukskarttojen digitoinnista. Apulaistutkija Janne Rantanen vastasi löytöjen puhdistamisesta, luetteloinnista ja numeroinnista sekä valokuvien luetteloinnista.

5. KAIVAUSHAVAINNOT

Koko koekuopitettu alue on vanhaa peltoa, joka koekuopissa ilmeni 25 - 40 cm paksuna ruokamullasta koostuvana kyntökerroksena. Kyntökerroksessa havaittiin yksittäisiä tiilenkappaleita ja rautanauvoja, mutta ei yhtäkään esihistoriallista löytöä. Kyntökerroksen alla oli lähes kivetöntä hiekkaa, jonka alta tutkimusalueen länsi- ja pohjoisosissa paljastui tiivis ja kova hiesukerros runsaan puolen metrin syvyydessä. Hiesukerros sisälsi yleensä runsaasti saostumia. Tutkimusalueen keski- ja itäosassa hiekkamaa jatkui kaivettuun syvyyteen asti, mutta myös tältä alueelta havaittiin saostumia alkaen 60 - 80 cm:n syvyydestä.

Koekuoppa 6 kaivettu harmaan pohjahiekkaan asti, kuopan pohjassa näkyy tummana juovana myyrän kaivama käytävä, kuvattu lännestä. AKDG3902:6

Peltomullan alta havaittiin likamaakerroksia kahdessa koekuopassa tutkimusalueen keskiosassa. Koekuopassa nro 4 oli 35 cm paksun peltomullan alla 5 - 15 cm paksu löydötön likamaakerros. Likamaan alta puhtaasta harmaanruskeasta hiekasta löytyi yksi kvartsi-iskos (KM 39970:3) 50 - 55 cm syvyydestä ja kaksi muuta kvartsi-iskosta (KM 39970:4) 60 - 65 cm syvyydestä. Koekuopassa nro 5:ssä paljastui 40 cm paksun peltomullan alta hajanainen ja enimmäkseen 10 cm paksu tummanruskea mullansekainen hiekka, jossa oli hieman hiiltä (kts. profiilikartta s. 15). Tämän kerroksen alla oli vaaleanharmaata, lähinnä tuhkanväristä palannutta hiekkaa, jonka seassa oli selkeitä hiililäikkiä ja yksittäisiä palaneita kiviä. Tästä kerroksesta, joka oli enimmillään 10 cm paksu, löytyi 45 - 50 cm syvyydestä kaksi kvartsi-iskosta (KM 39970:5). Tämän palaneen kerroksen alla oli sama punertava likamaakerros, joka esiintyi jo heti peltomullan alla niissä osia koekuoppaa, jossa palokerrosta ei ollut. Paikoittain esiintyi myös vaaleanharmaata ja mahdollisesti palannutta

hiekkaa ohuina linsseinä likamaakerroksen sisällä. Likamaakerros oli ulkonäön ja koostumuksen kannalta hyvin samankaltainen kuin likamaakerros koekuopassa nro 4 ja kyseessä lienee ollut sama kerros, joka esiintyy molemmissa kuopissa. Koekuopassa nro 5 likamaakerros oli 10 - 25 cm paksu ja ulottui noin 65 cm syvyyteen. Sen alla oli kuopan pohjaan asti puhdasta harmaanruskeaa hiekkää. Muissa kaivetuissa koekuopissa ei ollut muinaisjäännökseen viittaavia maakerrostumia. Peltomullan alla olevasta puhtaasta hiekasta ja hiedasta löytyi kuitenkin koekuopassa nro 2:sta yksi kvartsi-iskos (KM 39970:1) 45 - 50 cm syvyydestä ja koekuopasta nro 3:sta yksi kvartsi-iskos (KM 39970:2). Näiden löytöjen yhteydessä ei ollut havaittavissa poikkeavia maavärjäytyksiä.

Koekuoppa 5:n kynökerroksen alla säilynyt likamaakerroksen pinta, kuvattu pohjoisesta. AKDG3902:4

Koekuoppa 5:n eteläprofiili, jossa kynökerroksen alla on likamaakerros, kuvattu pohjoisesta. AKDG3902:5

Koekaivauksen löytömäärä on hyvin pieni ja koostuu yhteensä ainoastaan seitsemästä kvartsi-iskoksesta, joiden yhteispaino on 124,7 g. Suurin osa painosta tulee kahdesta kookkaasta iskoksesta. Viiden iskoksen kvartsi-aines on väriltään harmahtavaa ja koostumukseltaan säröilevää. Kaksi iskosta on parempilaatuisesta valkoisesta kvartsista. Ne löytyivät koekuopista nro 3 ja 5. Yhdessäkään iskoksessa ei ole havaittu retusointia tai muita käyttöjälkiä.

Koekuopassa nro 5 vaaleanharmaassa hiekkakerroksessa olleesta yhdestä hiililäikästä otettiin radiohiiliajotusta varten yksi näyte. Hiilinäyte otettiin 45 cm syvyydestä kuopan eteläprofiilista. Hiiltynyttä ainetta ei ole

tarkemmin määritetty, mutta se lienee puuhiiltä. Näytteen avulla pyrittiin ajoittamaan kuopassa esiintyvää likamaakerrosta. Hiilinäytteen ajoitustulos on 420 ± 30 BP (ICA 14C/0632). Kalenterivuosina ajoitustulos on ajoituslaboratorion kalibroinnin mukaan 1420-1520 jaa. Kalibroituna käyttäen OxCal v.4.2.4 IntCal13 tulos on 68,2 % todennäköisyydellä 1438-1479 jaa. ja 95,4 % todennäköisyydellä 1427-1515 tai 1598-1618 jaa.

6. YHTEENVETO

Museoviraston koekaivausryhmä sai Kulttuuriympäristön suojelu -osastolta tehtävän tutkia muinaisjään-
nös kohdetta Arpela, joka sijaitsee Nastolan Ruuhijärven kylässä kiinteistöllä 532-408-3-39 Arpela. Muinais-
jäänöskohde on aikaisempien havaintojen perusteella katsottu olevan kivikautinen asuinpaikka. Tutkimus-
ta suoritettiin kiinteistön omistajien pyynnöstä, jotta alue voitaisiin vapauttaa rakentamiselle. Muinaisjään-
nös oli rajattu vuonna 2010 Päijät-Hämeen maakuntamuseon/Lahden kaupunkimuseon tekemässä tarkas-
tuksessa noin 6 x 10 metrin alueeksi. Alue on osittain metsittynyttä entistä peltoa. Koekaivaukset suoritet-
tiin virkatyönä kahden päivän ajan 22. – 23.4.2014. Paikalle kaivettiin yhteensä yhdeksän koekuoppaa ja
kaivausala oli laajuudeltaan yhteensä 6,75 m². Koekuopista löytyi ainoastaan hyvin vähäisiä merkkejä mui-
naisesta toiminnasta. Neljästä koekuopasta löytyi yhteensä vain seitsemän kvartsi-iskosta ja kahdesta koe-
kuopasta havaittiin peltomullan alla likamaakerrostumia. Likamaakerroksesta olleesta hiilestä saadun ra-
diohiiliajoituksen valossa kuopissa ilmennyt likamaakerros ei kuitenkaan ole kivikautinen, vaan pikemmin
myöhäiskeskiaikainen. Tutkimuksien aikana ei saatu mitään varmaa tietoa siitä miten tämä kerros on synty-
nyt. Yksi mahdollinen selitys likamaakerroksen ja siihen liittyvään palokerroksen syntyyn on kuitenkin, että
aluetta on jo myöhäiskeskiajalla tulen avulla raivattu, kenties viljelyskäyttöön. 1800-luvun kartoissa paikalla
ei kuitenkaan ole vielä ollut pysyvää peltoviljelyä, vaikka sitä onkin harjoitettu aivan lähistössä, joten ky-
seessä lienee ollut tilapäisluonteinen kaskiviljely. Tämä mahdollinen varhainen raivaus sekä varsinkin myö-
hempi peltoviljely on mitä ilmeisin täysin tuhonnut paikalla olleen kivikautisen muinaisjäännöksen. Sen
tarkempaa luonnetta tai ajoitusta ei tutkimuksissa pystytty selvittämään. Anja Sarvas katsoo 1930-luvulla
löytyneen kivikirveen perusteella kohteen olevan mahdollisesti kampakeraamisen kulttuurivaiheen aikainen
(Sarvas 1979:24). Koekaivauksen aikana löytyneiden vähäisten löytöjen perusteella kyseessä lienee kuiten-
kin ollut hyvin pienialainen ja/tai lyhytaikainen, mahdollisesti leiripaikkatyypinen, kivikautinen kohde.

7. LÄHTEET

Painetut lähteet ja kirjallisuus:

- Eronen, Matti & Matiskainen, Heikki (1979). *Luonnonolosuhteiden kehitys Etelä-Päijänteellä ja Vesijärven ympäristössä jääkauden lopusta nykyaikaan*. Lahden museo- ja taidelautakunta, tutkimuksia 14. Lahti: Lahden museo- ja taidelautakunta.
- Sarvas, Anja (1979). Nastolan esihistoria. Teoksessa *Nastolan historia. 1*. Nastola: Nastolan kunta, s. 13-51.

8. DIGIKUVALUETTELO

KUVAN NUMERO
AKDG3902:

AIHE

Kuvaaja: Jan-Erik Nyman

1. Tutkimuskohde, keskellä rajattu muinaisjäännösalue ja oikealla loma-asuntona toimiva vanha asuinrakennus, kuvattu lännestä.
2. Koekuopitettu tutkimusalue, kuvattu idästä.
3. Koekuopitettu tutkimusalue, kuvattu luoteesta.
4. Koekuoppa 5:n kyntökerroksen alla säilynyt likamaakerroksen pinta, kuvattu pohjoisesta.
5. Koekuoppa 5:n eteläprofiili, jossa kyntökerroksen alla on likamaakerros, kuvattu pohjoisesta.
6. Koekuoppa 6 kaivettu harmaan pohjahiekkaan asti, kuopan pohjassa näkyy tummana juovana myyrän kaivama käytävä, kuvattu lännestä.

9. LISTA KOEKUOPISTA

Nro	Koordinaatit (ETRS-TM35FIN)	Koko m	Kuopan pinnan ja pohjan korkeus m mpy (N2000)	Kuvaus
1	N: 6766588,2 E: 442183,5	1,0 x 1,0	89,65 / 89,12 Syvyys: 0,53 m	Turpeen alla oli 25 cm paksu ruokamultakerros, jonka alla oli 20 cm paksu kerros puhdasta harmaanruskeaa hiekkaa. Hiekkakerroksen alla oli kuopan pohjaan asti puhdas ja tiivis harmaa hiesu, jossa oli runsaasti saostumia.
2	N: 6766587,3 E: 442190,3	1,0 x 1,0	88,76 / 87,88 Syvyys: 0,88 m	Turpeen alla oli 35 cm paksu ruokamultakerros, jonka alla oli 10 cm paksu kerros mullansekaista ruskeaa hiekkaa. Hiekkakerroksen alla oli kuopan pohjaan asti puhdas harmaanruskea hieta, jonka seassa oli hieman hiesua ja savea. Kerroksen ensimmäisestä 5 cm:stä löytyi yksi kvartsi-iskos (KM 39970:1).
3	N: 6766584,7 E: 442187,9	1,0 x 1,0	88,98 / 88,28 Syvyys: 0,70 m	Turpeen alla oli 30 cm paksu ruokamultakerros, jonka alla oli 8 cm paksu kerros vaaleanharmaata hietaa. Hietakerroksen alla oli 12 cm paksu kerros puhdasta ruskeaa hiekkaa, jonka viimeisestä 5 cm:stä löytyi yksi kvartsi-iskos (KM 39970:2). Tämän kerroksen alla oli 15 cm paksu puhdas harmaanruskea hiekkakerros, jonka alla oli kuopan pohjaan asti tiivis harmaa hiesu, jossa oli runsaasti saostumia.
4	N: 6766583,9 E: 442193,2	1,0 x 1,0	88,57 / 87,75 Syvyys: 0,82 m	Turpeen alla oli 35 cm paksu ruokamultakerros, jonka alla oli 5 - 15 cm paksu kerros likamaata. Likamaakerroksen alla oli 30 - 40 cm paksu kerros puhdasta harmaanruskeaa hiekkaa, josta 50 - 55 cm syvyydestä löytyi yksi kvartsi-iskos (KM 39970:3) ja 60 - 65 cm syvyydestä kaksi kvartsi-iskosta (KM 39970:4). Tämän kerroksen alla oli kuopan pohjaan asti tiivis harmaa hiekka, jossa oli saostumia.
5	N: 6766582,2 E: 442190,6	1,0 x 1,0	88,84 / 87,99 Syvyys: 0,85 m	Turpeen alla oli 40 cm paksu ruokamultakerros, jonka alla oli hajanainen ja enimmillään 10 cm paksu tummanruskea mullansekainen hiekka, jossa oli hieman hiiltä. Tämän kerroksen alla oli hajanainen ja enimmillään 10 cm paksu kerros vaaleanharmaata hiekkaa, jossa oli hiililäikkiä ja yksittäisiä palaneita kiviä. Tästä kerroksesta löytyi 45 - 50 cm syvyydestä kaksi kvartsi-iskosta (KM 39970:5). Yhdestä hiililäikästä 45 cm syvyydestä otettiin ja ajoitettiin yksi hiilinäyte (ICA 14C/0632) Osassa koekuoppaa ruokamultakerroksen alta paljastui punertava likamaakerros ja osassa likamaakerros oli havaittavissa vasta yllä mainitun vaaleanharmaan hiekkakerroksen alta. Likamaakerros oli 10 - 25 cm paksu ja ulottui noin 65 cm syvyyteen. Sen alla oli kuopan pohjaan asti puhdasta harmaanruskeaa hiekkaa.

6	N: 6766581,4 E: 442198,6	1,0 x 1,0	88,12 / 87,44 Syvyys: 0,68 m	Turpeen alla oli 30 cm paksu ruokamultakerros, jonka alla oli 5 cm paksu kerros mullansekaista ruskeaa hiekkaa. Tämän kerroksen alla oli 30 cm paksu kerros puhdasta harmaanruskeaa hiekkaa, jonka alla oli kuopan pohjaan asti tiivis harmaa hiekka, jossa oli saostumia.
7	N: 6766577,0 E: 442189,5	0,5 x 0,5	88,91 / 88,17 Syvyys: 0,74 m	Turpeen alla oli 38 cm paksu ruokamultakerros, jonka alla oli 12 cm paksu kerros puhdasta ruskeaa hiekkaa. Tämän kerroksen alla oli 20 cm paksu kerros puhdasta harmaanruskeaa hiekkaa, jonka alla oli kuopan pohjaan asti tiivis harmaa hiekka, jossa oli saostumia.
8	N: 6766592,1 E: 442192,8	0,5 x 0,5	88,58 / 87,90 Syvyys: 0,68 m	Turpeen alla oli 40 cm paksu ruokamultakerros, jonka alla oli 25 cm paksu kerros puhdasta harmaanruskeaa hiekkaa. Hiekkakerroksen alla oli kuopan pohjaan asti tiivis harmaa hiesu, jossa oli saostumia.
9	N: 6766598,4 E: 442192,8	0,5 x 0,5	88,60 / 87,99 Syvyys: 0,61 m	Turpeen alla oli 35 cm paksu ruokamultakerros, jonka alla oli 25 cm paksu kerros puhdasta harmaanruskeaa hiekkaa. Hiekkakerroksen alla oli kuopan pohjaan asti tiivis harmaa hiesu.

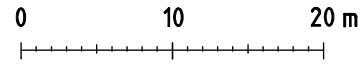
NASTOLA Arpela

Jan-Erik Nyman 2014

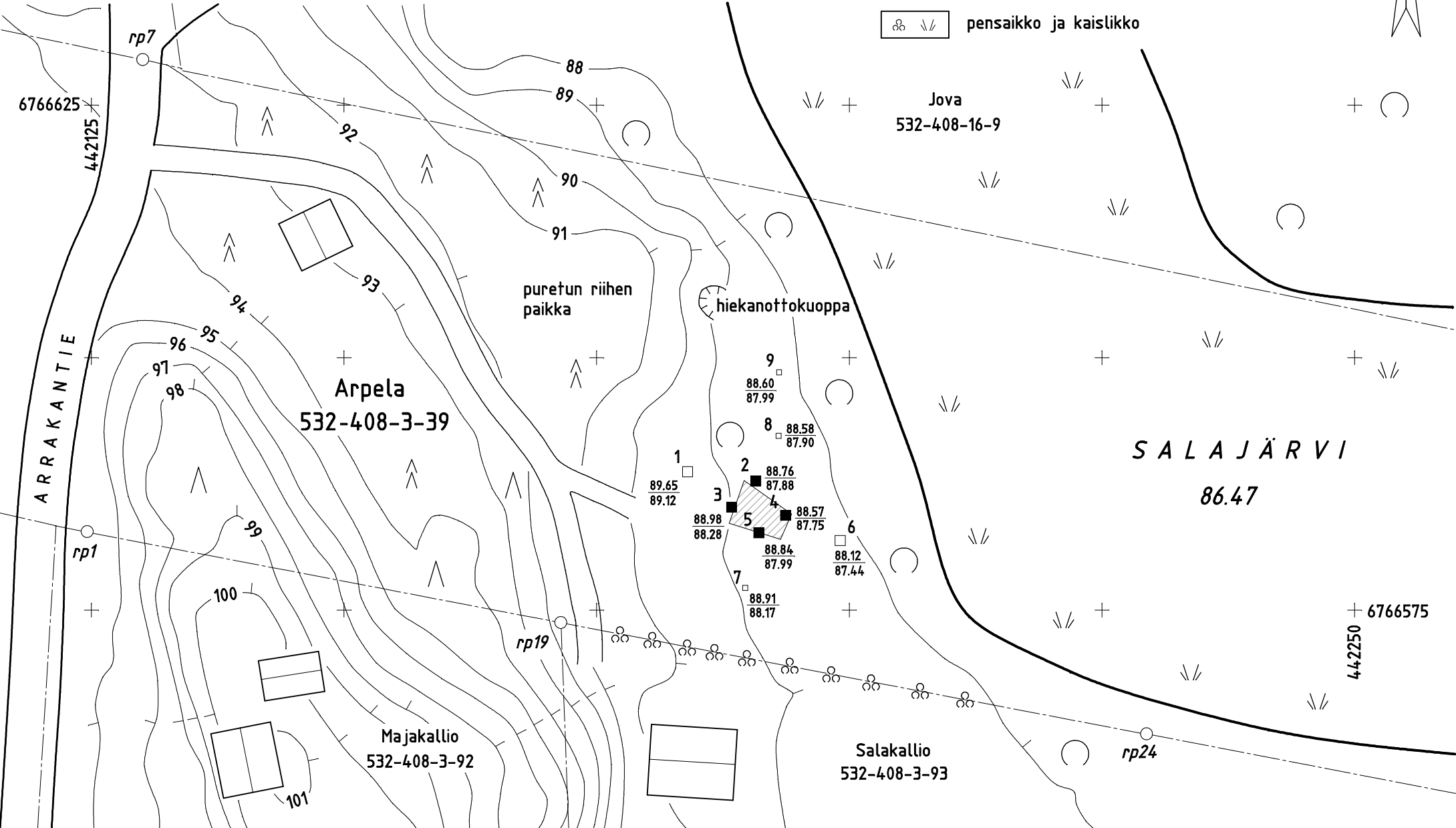
Yleiskartta 1:500

Piirtäjä Jan-Erik Nyman

Pohjakarttana on Maanmittauslaitoksen maastokartta
 Koordinaatisto ETRS-TM35FIN
 Korkeuskäyrät (N2000) ovat piirretty Maanmittauslaitoksen
 kahden metrin korkeusmallin mukaisesti

- löydöllinen koekuoppa (1 x 1 m)
- löydötön koekuoppa (1 x 1 ja 0.5 x 0.5 m)
- v. 2010 maastoon merkattu muinaisjäännösalue
- kiinteistöraja ja rajapyykki
- mänty-, kuusi- ja lehtimetsä
- pensaikko ja kaislikko

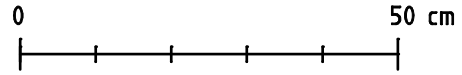
NASTOLA Arpela

Jan-Erik Nyman 2014

Profiilikartta 1:10

Piirtäjä Janne Rantanen

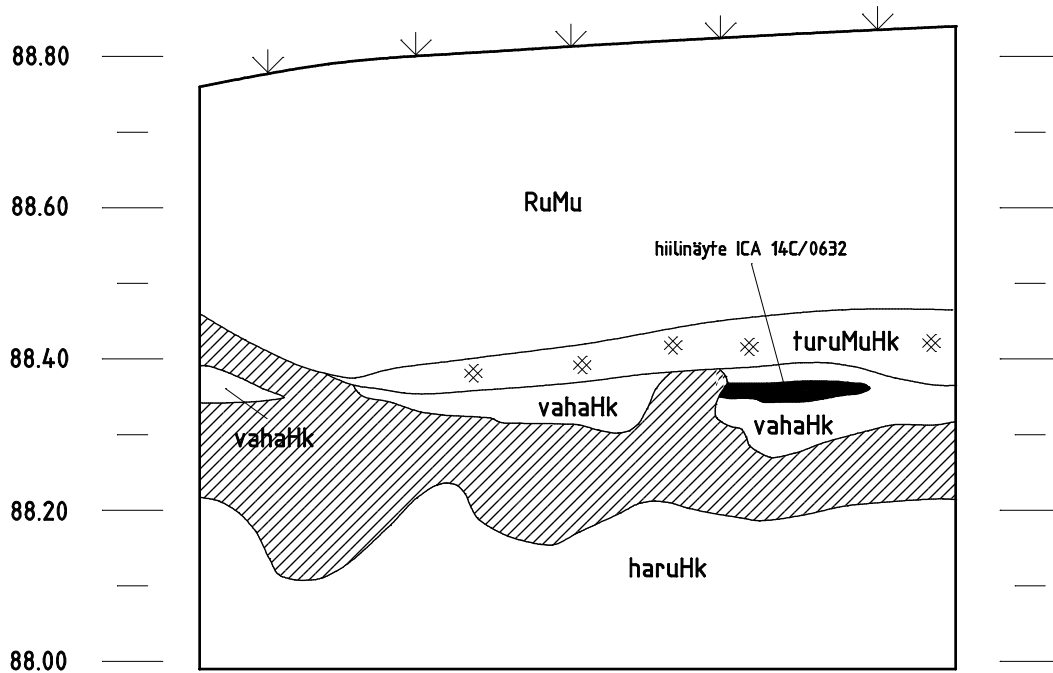
Digitoinut Jan-Erik Nyman

Koekuoppa 5

Eteläprofiili

	likamaa		tummanruskea mullansekainen hiekka
	hiili		vaaleanharmaa hiekka
	ruokamulta		harmaanruskea hiekka

International Chemical Analysis Inc.
1951 NW 7th Ave
STE 300
Miami, FL U.S.A 33136

Sample Report

Submitter Name: Jan-Erik Nyman
Company Name: National Board of Antiquities
Address: P.O. Box G13, FL-00101 Helsinki, Finland

Date Received	June 9th, 2014	Material Type	Charcoal
Date Reported	August 1st, 2014	Pre-treatment	AAA
ICA ID	14C/0632	C13/C12	-25.1 o/oo
Submitter ID	NAS-01	Conventional Age	420 +/- 30 BP

Calibrated Age

Cal 1420-1520 AD

